

18
(Ebuzziya Tevfik Bey'in Konya'da sürgünde bulunduğu sırada muhtemelen Mâbeyn Başkâtibi bulunan zâta yazmış olduğu baş tarafı eksik mektup ile bu belgenin arka tarafında İstînaf mahkemesi Ceza Dairesi Başkanlığına hitaben yazılmış istida müsveddesi)

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 26.200.1

Mahkemenin bu meseledeki ictihâdı ise bütün bütün yanlıştır. Beni mahkeme-
meye tevdi' eden maksad, mücerred benim cezâ görmekliğim değildir. Bel-
ki tefsîr-i ibâre ile ta'ayyün-i hâkikatdır. Hâl böyle iken mahkeme be-
nim oraya sevk ~~olunuşundan mücâzât görmekliğim~~ olunuşundan mücâzât gör-
mekliğim hâşâ mültezem-i âlî bulunduğuna hükmetmek gibi bir zehâba dü-
şerek her halde o (fkra) fıkradan velev baîd olsun bir ma'nây-ı sakiim
(istir istih) istihrâcına çalışmış ve müdafa'ât-ı vâki'amı nazar-ı i-
tibâra almaksızın garîb bir surette i'tây-ı karar eylemiştir.

Şikâyetim ise ta'yin olunan cezâdan değil cezâ şeklidir. Çünkü
o cezâyı müstelzim olan ayb u âr ile dâmen-i ubûdiyetim lekedâr edil-
miştir. Bu ayb u şenârı ve bu leke-i şena'atmedârı hiç bir vakit kabul
etmem. Dünya bir araya gelse benim o ibâremden öyle bir maksad (-ı sa-
kiim) istihrâca ihtimâl yoktur. Kendimi bir iftirâyâ karşı müdafa'aya
nasıl mecbur isem bu dürlü me'ânî-i sakiime mahmul olabilecek
akvâl sudurundan da o suretle tenzîh-i nefis ederim. Mûmâileyh Hüsnü Bey
de iki senedenberi yazdığım yüz kadar mektûbun bulunduğundan merhame-
ten anları zabt (etmelerine)ına emir verilir ve mektûblarım (gönderi-
lüb) getirdilüb birer birer mütalâ'a buyurulur ise o zaman nasıl bir
sadaşî'âr olduğum nazar-ı hakikat önünde zâhir olur.

Beyefendimiz ben Padişâhımdan, otuz sene zarfında gördüğüm eltâf
cümlesinden kıymetdâr ve hassaten ulüvv-i fitrat-ı hümâyûnun azamet
zâlolduğu haysiyetiyle ömrüm oldukça kalbimde bir cevher-i ulvî şeklin-
de şa'sa'adâr olan bir lûtuf gördüm ki o da bô âciz kullarını huzur-ı
hümâyunlariyle şerefyâb etdikleri bir günde hasta oğlumun (1) hâlini
istifsâr ile berâber ilâc tavsîyesi ve Hârây-ı Hümâyun'dan merhameten
kısrak südü tahsîs gibi hiç kimsenin idrâk etmediği bir inâyet-i (nt
âlü'l-âldir. İşte böyle bir efendiye ve öyle bir lûf-i âlembahâya kar-
şı artık benden böyle bir mel'anet suduruna nasıl ihtimâl verilebilir.

Böyle geldiğim gündenberi şikâyetimi kime hasretmiş oldğum ve zulm

(Ebuzziya Tevfik Bey'in Konya'da sürgünde bulunduğu sırada muhtemelen Mâbeyn Başkâtibi bulunan zâta yazmış olduğu baş tarafı eksik mektup ile bu belgenin arka tarafında İstînaf mahkemesi Ceza Dairesi Başkanlığına hitaben yazılmış istida müsveddesi)

18
ile kimi yâd etmekde bulunduğum ve merhamet ve adâlete ne taraftan in-
tizâr eylediğim i'timâd-ı hümâyûna mazhariyetle mübeccel olan Vâlî Paşa
dan (2) da istinkâh olunabilir. Vâkı'â müşârünileyh ile ötedenberi ihti-
lâf-ı meşreb hasebiyle aramızda bürûdet ve ~~ke~~ su mes'elenin hudusundan
beri İstanbul'daki oğlundan ⁽³⁾ gelen mektûbları verdirmemeğe kadar hakk-ı
âcizânemde iltizâm-ı şiddetinden dolayı bi't-tabî' münâferet olmakla
berâber sıdk u nâmûs hasebiyle ketm-i hakikat etmez sanırım. Bâkî her
hal ve mahalde Pâdişâhına aid olan bu abd-ı kadîmin sevâbık-ı fâhire-i
ubûdiyeti nazar-ı i'tibara alınarak ana göre mu'amele buyurulmasını mer-
hamet ve inâyet-i Pâdişâhîden istid'a ederim.

(1) Ebuzziya Tefvik ~~Bayin~~ Bey'in en büyük oğlu Ziya Bey (öl. 1836)

(2) Avlonyalı Ferid Paşa. Sonra Sadrîâzâm. (öl. 1914)

(3) Velid Ebuzziya (öl. 1945)

22 Rebi'ulevvel 320
28 Hazirân 902

Bizim evlerin ve etrafındaki arsa-
ların ta'mîr ve iştrâsı lâbüd diye-
cek olsan ta'mir evlere ve iştirâ
arsalara ta'alluk etmez mi.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.209.2

(Belgenin arkasındaki dilekçe müsveddesi)

Mahkeme-i istînâf Cezâ Dâiresi

Riyâset-i Alîsine

h
i
Tefevvühâ-ı tahrîriye maddesinden dolayı Merkez Bidâyet Mahkemesi
Cezâ Dâiresinden skiz mâ^h hapsime dâir sâdır olan hüküm mugaayir-i ma'
delet olup çünkü sebep-i hüküm olan (Muharrerât ile) tefevvühât (deni-
len ifâdât) ile ta'yin olunan cezânın müstenid bulunduğu (fıkra-i) (mad-
de-i) fıkra-i kaanûniye arasında velev baîd olsun (bir münâsebet)
bir münâsebet bulunmadığından (hükm-i vâkı'in feshi zımında mahkeme)
dâvânın mahkeme-i alîyyelerinde istînâfen (ru'iyetini talep ve adâlet-i
seniyyenin) ru'iyyetiyle hükm-i vâkı'in feshini (ve isnâdât-ı vâkı'ayı ve
isnâdât-ı vâkı'adan (dâmen-i) kizr-i ubûdiyyetimi ile'l-ebed lekedâr
edecek olan (isnâddan) levs-i isnâddan berâ'atimi adâlet-i seniyye nâmına
taleb ederim. Ol bâbda.....

Not:

Parantez içinde bulunan yerler, yazıldıktan sonra çizilmiştir.

18
Mahkemenin bu meselede vardığı kanı ise bütün bütün yanlıştır. beni mahkemeye vermektense maksad, sadece benim ceza görmem değildir; belki bir cümlenin açıklanması ile hakikatin belirlenmesidir. Durum böyleyken mahkeme, benim oraya gönderilişimden ~~xxxxxxxxxxx~~ yüksek makamın -yani hükümdarın- isteğinin, Allah göstermesin, cezalandırılmam olduğuna hükmetmek gibi bir düşünceye kapılarak herhalde o fıkradan uzak da olsa yanlış bir anlam çıkarmaya çalışmış ve yapılan savunmamı dikkate almadan aykırı şekilde bir karar vermiştir.

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 21203

Şikâyetim ise, kararlaştırılan cezadan değil, ceza şeklidir. Çünkü o ²⁾ceza gerektirecek ayıp ve utanç ile kulluk eteğim lekelenmiştir. Bu ayıp ve ağır utancı ve bu aşgınlık ~~xxx~~ sebebi olan lekeyi hiç bir vakit kabul etmem. Dünya bir araya gelse benim o cümleden öyle bir (kötü) maksat çıkarmaya ihtimal yoktur. Kendimi bir iftiraya karşı savunmaya nasıl mecbursam, bu türlü kötü anlamlara gelebilecek sözlerin çıkarılmasından da aynı şekilde kendimi arındırırım. Adı geçen Hüsnü Bey'de iki yıldan beri yazmış olduğum yüz kadar mektubum bulunduğundan merhamet edip onların zapt (eçilmelerine) ¹⁾ına emir verilir ve mektuplarım (gönderilip) getirtilip birer birer okunursa işte o zaman nasıl ~~xxx~~ sadık bir kimse olduğum hakikat gözünün önünde belli olur.

ceza

Beyefendimiz, ben pâdişâhımdan otuz yıl içinde görmüş olduğum lûtuflardan biri olarak kıymetli ve özellikle yüksek yaradılışlarının pek ulu olması sebebiyle ömrüm oldukça kalbimde pek büyük bir cevher şeklinde parlayan bir lûtuf gördüm ki o da bu âciz kullarını huzurlarına kabul etmekle şereflendirdikleri bir günde hasta oğlumun (1) hatırını sormakla beraber ilâç tavsiyesi ve saray harasından kısarak sütü tahsis etmesi gibi hiç kimsenin idrâk etmemiş olduğu ~~xxxx~~ çok yüksek bir iyiliktir. İşte böyle bir efendiye ve öyle bir cihandeğer ~~xxx~~ lûtfu karşı artık benden böyle bir mel'unluğa nasıl ihtimal verilébilir ?

Böyle geldiğim gündenberi şikâyetimi yalnız kime etmiş olduğum ve haksızlık ile kimi anmış olduğum ve merhamet ve adaleti hangi ta

rzftzn beklediğim , Pâdişâhın güvenine sahip bulunmakla ululanmış olan Vâlî Paşa'dan (2) sorulup öğrenilebilir. Gerçi kendisiyle ötedenberi huylarımızın uyumsuzluğu dolayısıyla aramızda soğukluk ve hele şu sorunun çıkmasından beri İstanbul'daki oğlumdan (3) gelen mektupları verdirmemeğe kadar hakkımda şiddet gösterdiğinden dolayı normal olarak karşılıklı nefret bulunmakla beraber sadakat ve namusu dolayısıyla doğru olanı saklamaz sanırım. Gerye kalan, her durumda ve her yerde Pâdişâhına ait olan bu eski kulun övündüğü eski kullukları göz önüne alınarak ona göre işlem buyurulmasını Pâdişâhın merhamet ve yardımlarından dilerim

- (1) Ebuzziya Tefvik Bey'in en büyük oğlu Ziya Bey (öl.1896)
- (2) Avlonyalı Ferid Paşa. Sonra Sadriâzâm (öl.1914)
- (3) Velid Ebuzziya. (öl.1945)

22 Rebiülevvel sene 1320 = 28 Haziran sene 1902
Bizim evlerin ve etrafındaki arsaların onarımı ve satın alınması gerekli diyecek olsan onarım evlerde ve satın alma arsalarda ilgili olmaz mı?

(Belgenin arkasındaki dilekçe müsveddesi)

Yazılı olarak kötü şeyler açıklamakdan dolayı Merkez Başlangıç Mahkemesi Cezâ Dairesinden sekiz ay hapsine dair çıkan hüküm, adalete aykırı olup çünkü hükme sebep olan cezanın dayandığı (yazılarla) kötü sözler (denilen ifadeler) ile belirtilen cezanın dayanağı bulunan (fıkra) (madde) kanun fıkrası arasında uzaktan olsun (bir münasebet) bir münasebet bulunmadığından (bu hükmün bozulması için mahkeme) dâvânın yüksek mahkemebizde yeniden (görülmesini ister ve Pâdişâh yüksek adâletin) görülerek verilen hükmün bozulmasını ve (yapılmış olan suçlamayı yapılan suçlamadan eteğimi) kulluk eteğimi sonsuza kadar lekeleyecek olan suçlama kirinden beraatimi (yüksek) adâlet adına talep ederim. O hususta.....

Dâvâyı Yeniden Görme Mahkemesi Ceza
Dâiresi Yüksek Başkanlığına

Not:

Bu metinde parantez içinde bulunan yerler, yazıldıktan sonra çizilmiştir.